

477

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 5 kwietnia 2011 r.

w sprawie szczegółowych kryteriów klasyfikacji obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 145) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe kryteria klasyfikacji obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych decydujące o zaliczeniu obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych do kategorii A, zwanego dalej „obiektem kategorii A”.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) stateczność obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych — zdolność obiektu do zatrzymywania odpadów wewnątrz obiektu w sposób zgodny z jego projektem;
- 2) niewłaściwa eksploatacja obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych — eksploatacja obiektu, która może prowadzić do poważnego wypadku, w tym nieprawidłowe funkcjonowanie środków mających na celu ochronę środowiska oraz wadliwe bądź niewystarczające założenia projektowe, zwłaszcza w zakresie odnoszącym się do właściwości i wielkości obiektu.

§ 3. 1. Określa się następujące szczegółowe kryteria klasyfikacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych decydujące o zaliczeniu do obiektów kategorii A:

- 1) przewidywane w perspektywie krótkoterminowej lub długoterminowej skutki awarii w wyniku utraty stateczności obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, obejmującej wszelkie możliwe awarie mechanizmów związanych z konstrukcją danego obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, lub w wyniku niewłaściwej eksploatacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, mogą prowadzić do:
 - a) znacznego ryzyka utraty życia,
 - b) poważnego zagrożenia dla zdrowia ludzi,
 - c) poważnego zagrożenia dla środowiska;
- 2) w składowanych odpadach wydobywczych są zawarte odpady niebezpieczne;
- 3) w składowanych odpadach wydobywczych zawarte są substancje lub mieszaniny niebezpieczne.

2. Obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych klasyfikuje się jako obiekt kategorii A, jeżeli jest spełnione co najmniej jedno z kryteriów, o których mowa w ust. 1.

§ 4. 1. Oceny kryterium, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, dokonuje się na podstawie przewidywanych skutków awarii w wyniku utraty stateczności obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych lub niewłaściwej eksploatacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych.

2. W ocenie zagrożenia, jakie może stanowić obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, uwzględnia się cały okres eksploatacji obiektu oraz okres po jego zamknięciu.

3. Ryzyka utraty życia, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. a, nie uznaje się za znaczne, jeżeli osoby inne niż pracownicy obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, których to ryzyko może dotyczyć, nie przebywają stale lub przez dłuższe okresy na terenach potencjalnie zagrożonych.

4. Zagrożenia dla zdrowia ludzi, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. b, nie uznaje się za poważne, jeżeli osoby inne niż pracownicy obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, których to zagrożenie może dotyczyć, nie przebywają stale lub przez dłuższe okresy na terenach potencjalnie zagrożonych; urazy prowadzące do niepełnosprawności lub dłuższych okresów złego stanu zdrowia uznaje się za poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi.

5. Zagrożenia dla środowiska, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c, nie uznaje się za poważne, jeżeli:

- 1) intensywność potencjalnego natężenia źródła zanieczyszczeń znacząco się zmniejsza w krótkim okresie;
- 2) awaria nie prowadzi do trwałych bądź długotrwałych szkód w środowisku;
- 3) środowisko dotknięte awarią może zostać odtworzone w drodze podjęcia niewielkich wysiłków w zakresie oczyszczania i przywrócenia do stanu poprzedniego.

6. Ocena skutków utraty stateczności w wyniku awarii obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych obejmuje analizę bezpośredniego oddziaływania jakichkolwiek materiałów przemieszczanych lub przemieszczających się z obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz krótkotrwałe i długotrwałe efekty tego oddziaływania.

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

7. Ocena emisji zanieczyszczeń powstałych w wyniku niewłaściwej eksploatacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych obejmuje:

- 1) efekty krótkotrwałych i długotrwałych emisji zanieczyszczeń;
- 2) okres eksploatacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz okres po zamknięciu obiektu;
- 3) wskazanie wystąpienia możliwych zagrożeń, jakie stanowią obiekty, w których znajdują się odpady wydobywcze mogące podlegać przemianom chemicznym (odpady reaktywne), niezależnie od klasyfikacji odpadów jako niebezpieczne bądź inne niż niebezpieczne.

8. Ustalając ryzyko utraty życia, zagrożenie dla zdrowia ludzi lub zagrożenie dla środowiska, uwzględnia się szczegółowy zakres możliwego oddziaływania pomiędzy źródłem emisji zanieczyszczeń, drogą ich migracji a odbiorcą; w przypadku braku drogi migracji między źródłem emisji zanieczyszczeń a odbiorcą, obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych nie klasyfikuje się jako obiekt kategorii A.

§ 5. 1. W przypadku osuwisk na hałdach ryzyko utraty życia lub zagrożenie dla zdrowia ludzi występuje, jeżeli w granicach zasięgu przemieszczających się mas odpadów przebywają pracownicy lub inne osoby.

2. Podczas ustalania ryzyka utraty życia oraz zagrożenia dla zdrowia ludzi, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się co najmniej:

- 1) wielkość i właściwości obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, w tym jego projekt;
- 2) ilość i jakość, w tym właściwości fizykochemiczne, odpadów składowanych w obiekcie unieszkodliwiania odpadów wydobywczych;
- 3) kąt nachylenia skarpy hałdy;
- 4) możliwość nagromadzenia się wewnętrznych wód gruntowych w hałdzie;
- 5) stabilność podłoża;
- 6) topografię;
- 7) odległość od cieków wodnych;
- 8) odległość od obiektów budowlanych;
- 9) występowanie wyrobisk górniczych;
- 10) pozostałe czynniki charakterystyczne dla danej lokalizacji, które mogą w znaczny sposób przyczynić się do zwiększenia zagrożenia, jakie stanowi obiekt unieszkodliwiania odpadów.

§ 6. 1. W przypadku utraty stateczności tam w stawach osadowych ryzyko utraty życia występuje w przypadku, gdy poziom wypływającej wody lub szlamu wynosi co najmniej 0,7 m ponad poziomem podłoża, lub w przypadku, gdy prędkość wypływającej wody lub szlamu przekracza 0,5 m/s.

2. Podczas ustalania ryzyka utraty życia oraz zagrożenia dla zdrowia ludzi uwzględnia się co najmniej:

- 1) wielkość i właściwości obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, w tym jego projekt;
- 2) ilość i jakość, w tym właściwości fizykochemiczne, odpadów składowanych w obiekcie unieszkodliwiania odpadów wydobywczych;
- 3) topografię miejsca lokalizacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, w tym elementy tamujące;
- 4) czas dotarcia potencjalnej fali powodziowej do obszarów, na których znajdują się ludzie;
- 5) prędkość rozprzestrzeniania się fali powodziowej;
- 6) przewidywany poziom wody lub szlamu;
- 7) tempo wzrastania poziomu wody lub szlamu;
- 8) czynniki istotne dla danej lokalizacji.

§ 7. 1. Klasyfikacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, na podstawie kryterium, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, dokonuje się, jeżeli stosunek suchej masy całości odpadów niebezpiecznych, w przypadku których oczekuje się, że będą występować w obiekcie unieszkodliwiania odpadów wydobywczych pod koniec planowanego okresu eksploatacji — do odpadów, w przypadku których oczekuje się, że będą występować w obiekcie unieszkodliwiania odpadów wydobywczych pod koniec planowanego okresu eksploatacji, przekracza wartość progową 5%.

2. Obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych można nie klasyfikować jako obiektu kategorii A, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) wartość progowa, o której mowa w ust. 1, nie przekracza 50%;
- 2) z oceny ryzyka przeprowadzonej dla danej lokalizacji w ramach klasyfikacji na podstawie oceny przewidywanych skutków awarii w wyniku utraty stateczności obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych lub niewłaściwej eksploatacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu odpadów niebezpiecznych, wynika, że obiekt nie powinien zostać sklasyfikowany jako obiekt kategorii A na podstawie zawartości odpadów niebezpiecznych.

§ 8. 1. Klasyfikacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, na podstawie kryterium określonego w § 3 ust. 1 pkt 3, dokonuje się, jeżeli:

- 1) faza wodna została uznana za substancję lub mieszaninę niebezpieczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322) na podstawie oszacowania maksymalnych rocznych stężeń (C max);

- 2) faza wodna została uznana za substancję lub mieszaninę niebezpieczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach na podstawie oszacowania maksymalnych rocznych stężeń (C max) lub na podstawie bezpośredniej analizy chemicznej cieczy i ciał stałych znajdujących się w obiekcie unieszkodliwiania odpadów wydobywczych;
- 3) odcieki po zakończeniu wmywania, podczas zamknięcia obiektu, zostały uznane za mieszaninę niebezpieczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach na podstawie badań prowadzonych w celu wyodrębnienia substancji niebezpiecznych w oparciu o wykaz zastosowanych ługów i stężeń resztkowych tych ługów w odcieku.
2. Projektowane stawy osadowe klasyfikuje się jako obiekty unieszkodliwiania odpadów wydobywczych kategorii A na podstawie kryterium określonego w ust. 1 pkt 1, zgodnie z metodyką klasyfikacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych jako obiektu kategorii A dla stawów osadowych.

3. Metodyka klasyfikacji obiektu, o której mowa w ust. 2, jest określona w załączniku do rozporządzenia.

4. Eksploatowane stawy osadowe klasyfikuje się jako obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych kategorii A na podstawie kryterium określonego w ust. 1 pkt 2.

5. Obiekty unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, w których jest prowadzone wmywanie hałd (metale uzyskiwane są z hałd rudy za pomocą perkolacyjnych roztworów do wmywania), klasyfikuje się jako obiekt kategorii A na podstawie kryterium określonego w ust. 1 pkt 3.

§ 9. Obiekty unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, które zawierają odpady obojętne lub niezanieczyszczoną glebę, są klasyfikowane na podstawie § 2–6.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Środowiska: *A. Kraszewski*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 5 kwietnia 2011 r. (poz. 477)

METODYKA KLASYFIKACJI OBIEKTU UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW WYDOBYWCZYCH JAKO OBIEKTU KATEGORII A DLA STAWÓW OSADOWYCH

Klasyfikacja obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych jako obiektu kategorii A dla stawów osadowych obejmuje następujące działania:

- 1) przeprowadzenie spisu substancji i mieszanin, zastosowanych w procesie przeróbki, a następnie odprowadzonych wraz ze szlamem do stawu osadowego;
- 2) oszacowanie rocznych ilości każdej substancji i mieszaniny, zastosowanych w procesie przeróbki dla każdego roku planowanej eksploatacji obiektu;
- 3) ustalenie w przypadku każdej substancji i mieszaniny, czy stanowią substancję niebezpieczną bądź mieszaninę niebezpieczną;
- 4) obliczenie dla każdego roku planowanej eksploatacji rocznego przyrostu magazynowanej wody (ΔQ_i) w stawie osadowym w warunkach stanu ustalonego, zgodnie z wzorem określonym w pkt 5;
- 5) średni roczny przyrost magazynowanej wody w stawie osadowym ΔQ oblicza się zgodnie z wzorem:

$$\Delta Q_i = (\Delta M_i / D) \times P$$

gdzie:

- ΔQ_i — roczny przyrost magazynowanej wody w stawie osadowym (m^3/rok) w roku „i”,
- ΔM_i — roczna masa odpadów przeróbczych odprowadzonych do stawu osadowego (ton masy suchej/rok) w roku „i”,
- D — średnia gęstość suchego ładunku masowego składowanych odpadów przeróbczych (ton/m^3),
- P — średnia porowatość osadowych odpadów przeróbczych (m^3/m^3) definiowana jako stosunek objętości porów do całkowitej objętości osadowych odpadów przeróbczych.

Jeśli dokładne dane nie są dostępne, należy stosować następujące wartości domyślne: 1,4 ton/m^3 — w odniesieniu do gęstości suchego ładunku masowego oraz 0,5 m^3/m^3 — w odniesieniu do porowatości;

- 6) oszacowanie dla każdej substancji i mieszaniny niebezpiecznej zidentyfikowanego zgodnie z pkt 3 maksymalnego rocznego stężenia (C max) w fazie wodnej stanowiącego maksimum wartości $S_i/\Delta Q_i$, gdzie S_i jest roczną masą każdej substancji i mieszaniny określonych w pkt 3, odprowadzonych do stawu osadowego w roku „i”.